

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

מאוצרו של הרב שלמה הלוי

פרשת וישלח

לברוח מחבר רע

בפרשתנו יעקב מתפלל אל ה' וכך הוא אומר: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" תמוהה מאד הפנייה להקב"ה בכפילות לשון: מיד אחי מיד עשיו? הרי ליעקב אין אחים נוספים ואף לא מצינו את השם עשיו במקום אחר בתנ"ך, אם כך למה כפל יעקב בתפילת ההצלה גם את אחי וגם עשיו!?

את התשובה לכך מצינו אצל דוד המלך שמשבח את ה' כך: "ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאיי". במילים אחרות מבקש דוד שה' יעזור לו עם ה"עוזרים" לו = אלו הנראים כאוהבים ואילו מהשונאים, אותם הוא מכיר היטב יכול הוא לעמוד כנגדם.

מעניין לראות שחז"ל קבעו לומר פסוקים אלו בתפילת ההלל הנאמרת במועדים ובראשי חודשים, בנוסף בכל בוקר עם השכמתנו אנו פונים אל ה' בבקשה והצילני מחבר רע כשהרעיון זהה אם הוא רע איזה מן חבר הוא!?! אלא מאלו הנדמים לנו כתברים אך רוצים ברעתנו...

זהו שעמדה שרה בתוקף ואמרה לבעלה אברהם איש החסד: "גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק" ידעה שרה ששהות ליד חבר רע רק תזיק ליצחק יותר ויותר וככל שיעבור הזמן הנזק יהיה בלתי הפיך.

משל למה הדבר דומה: לאחד שיש לו מחלת סוכרת ל"ע, וצריך לכרות לו אצבע והוא מרחם על עצמו ואיננו מוכן לחתוך את הנמק. אם ימשיך לנסות ולהצדיק את מעשיו יאלצו הרופאים לכרות לו את כל הרגל... הנמשל: אילו ישמעאל היה נשאר בסביבתו של יצחק היה הולך אף הוא לאבדון ולכן "וישכם אברהם בבוקר" ומגרש אותה כיוון שכל רגע שעובר ליד הרשע מזיק...

חז"ל שייכו את התפילה של יעקב על היהודים בדורם של מרדכי ואסתר עפ"י ראשי התיבות: "הצילני נא מיד" – המן. מפני ששם כל הצרה באה כיוון שאכלו מסעודתו של אותו רשע = התחברו לרשע ניסו להתקרב לגוי, השגיאה הזו הובילה לשמד על כל האנשים, נשים וטף...

הבה נתרחק מחבר רע ואם באפשרותנו נברח מהר ככל שנוכל..

שבת שלום ומבורך